

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Георги Стефанов Иванов, външен член на научното жури, от СА „Д. А. Ценов” – Свищов, катедра „Контрол и анализ на стопанската дейност”, научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (контрол)”

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Финансов контрол)” в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Васил Бакърджиев

Тема на дисертационния труд: Детерминанти, определящи качеството на одита

Научен ръководител: Доц. д-р Даниела Петрова Въткова - Милушева

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 632/28.02.2025 г., на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Финансов контрол)“, професионално направление 3.8 „Икономика“, към катедра „Финансов контрол“ на УНСС, в редовна форма на обучение, съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 1018/29.03.2018 г., през периода 12.03.2018 г. – 12.03.2021 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Обемът и структурата на представения дисертационен труд осигуряват на автора изчерпателно и с конкретна степен на завършеност да дискутира въпросите, обособени от темата. В изложението авторът е разгледал основните въпроси, които са свързани с качеството на одиторските услуги, като сполучливо е обосновал, че то се

определя от комбинация от фактори, включително работни условия, етични стандарти, професионалната компетентност и независимостта на одиторите.

Обоснована е актуалността на темата, свързана с засиления обществен и регулаторен интерес към надеждността на финансовите отчети и ролята на одиторите в тяхното осигуряване, както и с предизвикателствата, свързани с прилагането на международните стандарти и укрепването на регулаторния контрол.

Определените като обект и предмет на изследването са в съответствие със заглавието. **Поставената цел и изведените на тази основа задачи** са коректно формулирани и приемам за постигнати в цялостните резултати от изследването. **Защитаваната теза и възможните хипотези** в изследването са в съответствие със заглавието, формулирани са коректно, което дава възможност за тяхното доказване. Използваната **методология**, включваща научен анализ на различни становища, както и проучване и апробация на постигнатите резултати, спомагат за обосноваване на заключенията на автора и доказване на тезата в дисертационния труд.

Съществува **логическа обоснованост на основните заключения на автора** със съдържанието по отделните части на дисертационния труд. Това е дало възможност на автора да постигне коректна обосновка на изведените от него изводи и заключения, както и да предложи конкретни решения за подобряване качеството на одиторските услуги.

Това ми дава основание да оценя дисертационни труд **като завършено изследване, което притежава качества на научна разработка по посочената тематика.**

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Становището ми е, че формулираната от докторанта тема е **дисертабилна и защитима**, тъй като е обвързана с актуален проблем – възможностите за изследване влиянието на различните фактори, които оказват влияние върху качеството на одиторските услуги в контекста на българската одиторска практика, особено в тази на малките и средни одиторски предприятия.

В научната разработка се открояват на **няколко основни акцента** в хода на изследването на автора:

- Обосновка на значимостта на качеството на одита за бизнеса и обществото;
- Анализ на публикациите относно същността, измерителите и детерминантите на качеството на одиторската работа;
- Идентифициране на детерминантите, които определят качеството на одита в българския контекст;

- Оценка на разликите във възприятията за качеството между одиторите от различни компании, като се акцентира върху възможните предимства и недостатъци, които Голямата четворка притежава в сравнение с по-малките фирми;
- Разработване на концептуален модел за постигане качество на одита чрез оценка и подобрене на определящите го детерминанти;
- Формулиране на препоръки за подобряване на качеството на одиторските услуги в малките и средни компании, базирани на анализ на възприятията на одиторите от анкетата и идентифицираните добри практики на Голямата четворка.

Оценките на автора в отделните части на изследването дават възможност да се приеме, че целта и задачите в дисертационния труд са **постигнати**, а формулираните теза и допускания (хипотези) на автора **доказани**, което е видно от направените научни изследвания и формираните на тази основа изводи и предложения на автора.

Казаното до тук, ми дава основание да оценя дисертационния труд **като завършено изследване, с качества на научна разработка по посочената тематика и постигнати конкретни резултати с научно-приложен характер**.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам, че в изследването могат да се очертаят конкретни приноси с **научно-приложен и практико-приложен характер**, които да представляват интерес за регистрираните одитори от малките и средни одиторски предприятия. Приемам, посочените от автора в автореферата научни и научно-практически приноси очертани в следните направления:

➤ **Научни приноси**

- Въз основа на задълбочено изследване на литературните източници са систематизирани и обогатени знанията за категорията качество на одиторските услуги, измерителите на качеството и детерминантите, които го определят.
- Разработен е теоретично обоснован, гъвкав и адаптивен концептуален модел за постигане качество на одита.

➤ **Научно-практически приноси**

- Чрез статистическа проверка на хипотези са изведени ключовите детерминанти, които дават конкурентно предимство на одиторските компании от „Голямата четворка“ по отношение на качеството на предоставяните одиторски услуги.

- Идентифицирани и обяснени са различията между възприятията на одиторите и регулаторната оценка на качеството.
- На базата на осъществения анализ са формулирани конкретни препоръки за повишаване качеството на професионалната дейност на одиторите.

Считам, че представените приноси са пряк резултат от доказването на авторската теза и направените изследвания в резултат на поставените цел и задачи в разработката.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Публикациите, представени от кандидата, свързани с тематиката на дисертационния труд са: 2 научни статии, публикувани в не реферирани списания с научно рецензиране и 1 доклад от участие в научна конференция. Представените публикации приемам, че са *лично дело на докторанта* и съгласно представената справка, покриват минималните национални изисквания за известност на кандидата.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е на същата тема и е в обем от 40 страници, съобразно странирането. Той възпроизвежда структурата, съдържанието и изследователските резултати на дисертационния труд. В него е приложена *справка за основните приноси*, съдържащи се в дисертационния труд, *справка за публикациите* на докторанта и *декларация за оригиналност и достоверност*.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към автора могат следните критични бележки и препоръки, които в цялост не омаловажават постигнатите резултати в дисертационния труд, а по-скоро биха послужила при по-нататъшни негови изследвания:

1. В свои бъдещи разработки може авторът с по-голяма категоричност да представя своите изводи и заключения, за което според мен има основания, съобразно показаните в този дисертационен труд възможности за качествени изследвания.
2. За в бъдеще, когато формулира цели и задачи на свои изследвания да бъде по-прецизен по отношение доказване на тяхното постигане в конкретните разработки.

8. Заключение

Направената количествена и качествена оценка на дисертационния труд на тема „Добавената стойност за обществото от независимия финансов одит чрез системата за контрол върху качеството“ ми дава основание да изразя *положително становище и*

да предложи на членовете на научното жури да подкрепят решение за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на Васил Бакърджиев, в професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Финансов контрол)“.

гр. София

Изготвил становището:

22.04.2025 г.

/проф. д-р Георги Иванов/